

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 409/2010-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť doc. Ing. B. B., CSc., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 982/09 a Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP 1374/OEK-B1-2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť doc. Ing. B. B., CSc., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. mája 2010 doručená sťažnosť doc. Ing. B. B., CSc. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej

len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pn 982/09 a Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava I (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP 1374/OEK-B1-2009.

Sťažovateľ odôvodnil svoju sťažnosť tým, že 28. mája 2009 podal na Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) *„Podnet na žalobu vo veci nevydaných oprávnených reštitučných nárokov“* z dôvodu nezákonného postupu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo“) pri *„nezaradení reštitučných nárokov do privatizačného projektu“*, ktorým boli podľa sťažovateľa porušené jeho *„ústavné vlastnícke práva k majetku“*.

Podnet sťažovateľa bol generálnou prokuratúrou odstúpený Krajskej prokuratúre v Košiciach a následne Okresnej prokuratúre Košice II, ktorej prokurátorka sťažovateľa 3. júla 2009 *„vypočula a úradný záznam zo dňa 21.08.2009, príloha č. 4, aj s ďalšími dôkaznými prílohami postúpila GP SR (generálnej prokuratúre, pozn.) trestnému odboru ako vecne príslušnej prostredníctvom KP Košice (Krajská prokuratúra v Košiciach, pozn.). Generálna prokuratúra SR postúpila podnet na žalobu Okresnej prokuratúre Bratislava I, ktorá sťažovateľa 27.10.2009 upovedomila o postúpení kauzy na ďalšie konanie Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ Bratislava I, príloha č. 5.“*

K ďalšiemu priebehu konania sťažovateľ uviedol:

„Proti upovedomeniu OP Bratislava I, č. k. 1 Pn 982/09 - 4 z 27.10.2009 sťažovateľ podal námietku 12.11.2009, príloha č. 6.

OR PZ v Košiciach Úrad justičnej a kriminálnej polície, Odbor justičnej polície sťažovateľa predvolal na doplnenie trestného oznámenia na 1.12.2009, príloha č. 7. Sťažovateľ výpoveď doplnil písomným svedectvom, príloha č. 8. Sťažovateľ požiadal Okresnú prokuratúru Bratislava I, príloha č. 9, ako aj OR PZ Bratislave I o podanie informácie o výsledku šetrenia dňa 13.01.2010, príloha č. 10.

OR PZ ÚJ a KP, Odbor justičnej polície, Oddelenie ekonomickej kriminality UZNESENÍM ČVS: ORP-1374/OEK-B1-2009-ZÍ zo dňa 24.02.2010, príloha č. 11, podnet na žalobu podanú na GP SR 28.05.2009 odmietla bez akéhokoľvek reálneho zdôvodnenia

uvedených dôkazov. Všetky dôkazy uvedené pani vyšetrovatelkou sú irelevantné, nezdôvodnené a nerešpektovateľné, vid' Sťažnosť príloha, č. 12.

SŤAŽNOSŤ zo dňa 08.03.2010 na PREZÍDIUM POLICAJNÉHO ZBORU, Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor justičnej polície bola odstúpená Úradu justičnej a kriminálnej polície OR PZ v Bratislave I na ďalšie konanie, príloha č. 13.

Oznámenie o postúpení som obdržal 22.03.2010.

Do dnešného dňa, t. j. do podania tejto sťažnosti na ÚS SR sťažovateľ nebol informovaný o výsledkoch šetrenia ani OP Bratislava I a ani vyšetrovacím orgánom OR PZ Bratislava I.“

Podľa názoru sťažovateľa „Nekonaním hore uvedených orgánov verejnej moci boli porušené nasledovné práva sťažovateľa: Ústavné práva čl. 20 ods. 1 a 4, čl. 46 v plnom znení, čl. 48 ods. 2., Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1, čl. 8, 13,17 a čl. 1 - O ochrane majetku Dodatkového protokolu k Dohovoru.“

Na základe uvedeného sťažovateľ sformuloval tento petit: „Ústavný súd prosím aby v zmysle čl. 127 ods. 2 Ústavy SR prikázal hore uvedeným orgánom verejnej moci, aby vo veci konali v zmysle zákonov uvedených v podnete na žalobu s rešpektovaním petitu. Svojou nečinnosťou porušili moje ústavné práva podľa ods. 1.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto

ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Z obsahu a príloh pomerne nejasného podania sťažovateľa vyplýva:

Podaním označeným ako „*Podnet na žalobu vo veci nevydaných oprávnených reštitučných nárokov*“ z 28. mája 2009 so značne zmätočným obsahom sa sťažovateľ obrátil na generálnu prokuratúru a domáhal sa podania žaloby proti Slovenskej republike. Generálna prokuratúra jeho podnet postúpila z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti Krajskej prokuratúre v Košiciach, ktorá listom z 22. júna 2009 upovedomila sťažovateľa o postúpení jeho podnetu na vybavenie Okresnej prokuratúry Košice II. Sťažovateľ bol prokurátorkou Okresnej prokuratúry Košice II predvolaný na podanie vysvetlenia.

Na základe zistených skutočností prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice II ustálila, že sťažovateľ namieta v časti svojich tvrdení skutočnosť, že mu bola spôsobená škoda Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky, na základe čoho postúpila žiadosť sťažovateľa ministerstvu. Časť úradného záznamu z podania vysvetlenia sťažovateľom z 3. júla 2009, ktorá obsahovala tvrdenia nasvedčujúce podozreniu zo spáchania trestného činu (ďalej len „trestné oznámenie“), bola postúpená trestnému odboru generálnej prokuratúry, keďže obsahovala podozrenie zo spáchania trestného činu. O týchto skutočnostiach bol sťažovateľ vyrozumieť listom č. k. Pc 72/2009-6 z 21. augusta 2009.

Trestné oznámenie sťažovateľa bolo postúpené na vybavenie okresnej prokuratúry, ktorá listom č. k. 1 Pn 982/09-4 z 27. októbra 2009 informovala sťažovateľa o odovzdaní

trestného oznámenia sťažovateľa na ďalšie konanie okresnému riaditeľstvu PZ. Proti tomuto listu podal sťažovateľ písomnú námietku 12. novembra 2009, v ktorej konštatoval, že nesúhlasí s trestným stíhaním zamestnancov ministerstva a že sám podozrenie so spáchania trestného činu zamestnancom, resp. zástupcom ministerstva nikdy neuviedol.

Úradom justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice bol sťažovateľ 13. novembra 2009 predvolaný na doplnenie trestného oznámenia. Sťažovateľ svoje oznámenie doplnil písomne 1. decembra 2009.

Listom z 13. januára 2010 sa sťažovateľ obrátil na okresnú prokuratúru a na okresné riaditeľstvo PZ so žiadosťou o podanie informácie o výsledkoch doterajšieho konania.

Uznesením okresného riaditeľstva PZ sp. zn. ČVS: ORP-1374/OEK-BI-2009-Zi bolo trestné oznámenie sťažovateľa odmietnuté.

Proti uzneseniu okresného riaditeľstva PZ podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú adresoval Prezídium Policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície Bratislava (ďalej len „Prezídium Policajného zboru“). Listom Prezídia Policajného zboru sp. zn. PPZ-JKP-OJP-169/001/2010 zo 17. marca 2010 bol sťažovateľ informovaný, že jeho sťažnosť bola postúpená z dôvodu vecnej a funkčnej príslušnosti okresnému riaditeľstvu PZ.

Z celého obsahu sťažnosti adresovanej ústavnému súdu vrátane petitu, ako aj z obsahu jej príloh a na základe už uvedených skutočností ústavný súd usúdil, že podstatou sťažnosti sú namietané zbytočné prietahy v postupe okresnej prokuratúry a okresného riaditeľstva PZ v trestnej veci sťažovateľa, v ktorej vystupuje ako poškodený, a teda zásah do základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. obsahovo totožného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ síce na inom mieste svojej sťažnosti namieta aj porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ústavy, práv podľa čl. 8 a čl. 13 dohovoru, porušenie čl. 17 dohovoru a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“), avšak na podporu svojich tvrdení o ich porušení vo svojej sťažnosti neuviedol žiadne argumenty, ktoré by akýmkoľvek spôsobom takéto porušenie signalizovali. Rovnako tak námietku porušenia už uvedených článkov ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu sťažovateľ nepremietol do petitu svojej sťažnosti. Ústavný súd preto ustálil predmet konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

Ústavný súd na tomto mieste poukazuje aj na to, že sťažnosť sťažovateľa nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, keďže sťažovateľ jej petit neformuloval zrozumiteľne a určito.

Ústavný súd už opakovane judikoval svoju viazanosť návrhom rozhodnutia, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, I. ÚS 157/2010).

Formulácia návrhu na rozhodnutie vo veci samej sťažovateľom uvedená samostatným odsekom označeným ako „*PETIT*“ je neúplná, keďže sťažovateľ sa domáha iba príkazu označeným orgánom konať bez návrhu na vyslovenie porušenia konkrétne označených základných práv alebo slobôd. Ústavný súd tu poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vyslovenie príkazu konať predpokladá nález ústavného súdu o porušení základných práv alebo slobôd (napr. mutatis mutandis IV. ÚS 251/04, III. ÚS 200/09).

Napriek uvedeným skutočnostiam ústavný súd nevyzýval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov podania, pretože sťažnosť bolo potrebné odmietnuť z dôvodov uvedených v nasledujúcej časti odôvodnenia, ktoré vylučujú možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľom označených práv.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal zásah do svojho základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahovo totožného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva PZ a okresnej prokuratúry.

Vo vzťahu k časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namieta zbytočné prietahy v postupe okresného riaditeľstva PZ, je sťažnosť sťažovateľa potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresné riaditeľstvo PZ v trestnej veci sťažovateľa uznesením sp. zn. ČVS: ORP-1374/OEK-BI-2009-Zi z 24. februára 2010 odmietlo podnet sťažovateľa, keďže nebol zistený dôvod na začatie trestného stíhania. Proti tomuto rozhodnutiu mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť podľa

§ 197 ods. 3 Trestného poriadku. Túto svoju možnosť sťažovateľ aj využil a sťažnosť podal 8. marca 2010.

Súčasťou ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), že ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05).

Preto, ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prietahom v konaní činnosťou sťažnosťou napadnutého orgánu nedochádza (a to aj napriek tomu, že vo veci nebolo ešte právoplatne rozhodnuté), je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

V čase podania sťažnosti ústavnému súdu bola subjektom oprávneným rozhodovať vo veci sťažovateľa okresná prokuratúra, a to na základe ním uplatneného opravného prostriedku, z čoho vyplýva objektívna nemožnosť okresného riaditeľstva PZ zasiahnuť do označeného základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (obdobne napr. II. ÚS 67/06, II. ÚS 77/2010). Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietaným priet'ahom v postupe okresnej prokuratúry bolo potrebné sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd vždy skúma, či sťažovateľ využil v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde všetky právne prostriedky na ochranu týchto práv.

Podľa § 210 zákona č. 301/2005 Zb. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené priet'ahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie

porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre môže podávateľ podnetu žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2 zákona o prokuratúre).

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) a b) zákona o prokuratúre je nadriadený prokurátor oprávnený vydať podriadenému prokurátorovi pokyn, ako má postupovať v konaní a pri plnení úloh, prípadne vykonať úkony podriadeného prokurátora alebo rozhodnúť, že ich vykoná iný podriadený prokurátor.

S poukázaním na citované zákonné ustanovenia ústavný súd už opakovane vo svojich rozhodnutiach vyslovil názor, že tak Trestný poriadok, ako aj zákon o prokuratúre poskytuje sťažovateľovi účinné právne prostriedky nápravy, ktorými sa mohol domáhať preskúmania zákonnosti postupu povereného prokurátora okresnej prokuratúry, ako aj vyšetrovateľa Policajného zboru v predmetnej veci. Sťažovateľ, ktorý namieta porušenie svojich základných práv zbytočnými priet'ahmi zo strany orgánov činných v trestnom konaní v prípravnom konaní (pred podaním obžaloby, príp. po vrátení veci na došetrenie), je povinný pred podaním sťažnosti ústavnému súdu využiť všetky dostupné a účinné prostriedky nápravy, teda v danom prípade najmä prostriedky podľa § 31 až § 36 zákona o prokuratúre (m. m. napr. III. ÚS 365/04, I. ÚS 361/09).

Sťažovateľ v sťažnosti nepreukázal a ani netvrdil, že by podal opakovaný podnet v zmysle § 31 až § 36 zákona o prokuratúre, na základe ktorého by postup okresnej prokuratúry pri vybavovaní jeho podnetu bol preskúmaný nadriadeným prokurátorom, ale obrátil sa priamo na ústavný súd, t. j. nevyčerpal opravné, resp. iné právne prostriedky na ochranu svojich práv vyplývajúce zo zákona, v dôsledku čoho bola sťažnosť v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietnutá pre neprípustnosť (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd v závere konštatuje, že na celkovej doterajšej dĺžke konania má nemalý podiel samotný sťažovateľ, ktorého podania boli vo väčšine prípadov nejasné alebo zmätočné, resp. adresované nepríslušným orgánom, v dôsledku čoho boli orgány prokuratúry a Policajného zboru nútené vykonávať ďalšie procesné úkony na účely objasnenia skutočného obsahu sťažovateľových podaní či ich postúpenia miestne a funkčne príslušným orgánom.

Napriek uvedenému odmietnutie tejto sťažnosti neznamená, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v prebiehajúcom trestnom konaní, avšak iba za predpokladu splnenia všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom vrátane preukázania, že sťažovateľ účinne využil iné právne prostriedky na ochranu svojich práv.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2010